

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések mersekelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden va-
 sárnap.**
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST-ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Ujpest közjövödelmei.

Ujpest községnek tudvalevőleg nagyon kevés vagyona van, mondhatni semmi, mert az nem áll egyébből mint néhány jogból és alig számottevő, többnyire szolgálmi jogokkal megterhelt ingatlanokból. Ilyenek a temetőterület, az államnak használatra átengedett két iskolaépület, a községháza, amelyek csak holt tőkét képviselnek, mert semmiféle olyan jövedelmet, mely a közterhek apasztásához járulna, nem hajtának. Maradnak tehát a jogok: ilyenek a helypénzszedés, mértékhitelítés, mázsaház és révjogok. Számottevő jövedelmet ezek közül csak a helypénzszedési jog nyújt, ezidőszent 8631 frtot, a mértékhitelítési jog bérletéért 3001 frtot fizetnek.

A község nagyarányu fejlődésével nagyon természetesen e jogok értéke is emelkedik, különösen a helypénzszedési jogé, amely ma már legalább is kétannyit megér. A jelenlegi bérlet szerződése e hó végével lejár s nyilvános árverés útján ugyancsak e hó 22-én lesz az újra bérbeadva. Egyes vállalkozók már hetekkel előbb érdeklődtek és tudakozódtak, amiből arra lehet következtetni, hogy ezen haszonbérleti jog a község előnyére lesz bérbe kiadva.

De hogy ennek a jognak értéke tetemesen emelkedett, az nemcsak a község fejlődésének tudható be egyedül, mert itt más tényező is közrejátszik és ez az, hogy a helypénzszedési árszabályt a vármegye a közelmúltban megváltoztatta s erre vonatkozó határozata most

már jogerős is. Ebben az árszabályzatban a szedendő helypénzek a viszonyoknak megfelelően s egymáshoz is arányosítottan vannak megállapítva; hogy példát hozzunk fel: a régi árszabály egy sereg lud után, állt legyen az akár ezer daraból 7 kr. díjat állapított meg; no hát ez absurdum; ilyen díjszabás mellett meggondolandó volt a vállalkozók részéről, hogy a bérletbe belemenjenek-e? A mostani árszabály szerint a lud darabjéért 1/2 kr. díj szedhető. Habár az a díjszabályzat elég szerencsésen oldja is meg ezt a dolgot némely részeiben túl magas díjakat szab meg; például az állványokon vagy sátorokban való eladásnál az egy négyszög métert meg nem haladó területnél ha iparezikket árusítanak 10 kr. fizetendő, minden további 1/2 négyszögméterért 14 kr. Ez nyilvánvalóan aránytalan s valószínűleg elnézés vagy leírás hiba folytán került bele az árszabályzatba.

Gondoskodva van ezek szerint arról, hogy a bérlet a bérletét jól kihasználhassa, következésképp magának a jognak értéke is nagyobb lett.

De hát eléggé fölhet is a fejük a község előjáróinak s a községi atyáknak, mert csekély jövedelem mellett nagy kiadásai vannak ugy az adminisztratio mint az utrendezés és közegészségügyet illetőleg is.

Nem kis fejtörést okoz az is, hogy a regale és fogyasztási adóbérlet — melynek jövedelme a község egyik fő jövedelmét képezi — maholnap lejár s az állam annak egy részét a sör és cukor-

togyasztási adót saját kezelésébe fogja átvenni s így már most kell újabb jövedelmi forrásokról gondoskodni. Mint halljuk e tekintetben készülnek is már a javaslatok, amelyeknek az alapot az indireet adók fogják szolgáltatni. Ez mindenesetre sikeresebb és igazságosabb módja a közterhekhez való hozzájárulásnak, mint hogyha az egyenes állami adót vennék alapul. A községi pótdó emelve e szerint nem lesz.

Egyébként erről a dolgról bővebben lesz módunk nyilatkozni, amikor a jövő évi költségvetés kerül tárgyalásra.

A községi előjáróság a fentiek szerint a község közjövödelmek gyarapításával, a község tulajdonát képező jogok kihasználásával dícséretesen foglalkozik, ami az arányos közteherviselés szempontjából a község lakosaira nézve előnyös. A község fejlődésével arányban emelkedik a jövedelem is, ami erős bizonyíték arra, hogy a község vezetése jó kezekbe van lefektetve s ebből biztos reményt táplálhatunk községünk felvirágoztatására.

Illek Vincze bankett.

Az ujpesti kaszinó Illek Vincze esp. pléb. és gondnoknoki elnök tiszteletére magas kiűntetése alkalmából mult szombaton fényes ünnepélyt rendezett, a melyen előkelő és díszes társaság vett részt. A notabilitások közt ott volt *Gömörő Oszkár* es. és kir. kamarás, közoktatásiügyi miniszteri tanácsos, *Serák Károly* az állatkert igazgatója, *Fekete József* budapesti gymnáziumi igazgató, intézettulajdonos, *Papp Szilárd László* minisztr. osztálytanácsos, az evangélikus egyház képviselőiben *Goduly Lajos* lelkes és *Kőszeghy Arpád*

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

A megszalasztott basa.

(Mutatvány Krix-Krix egy bohózatából.)

Harczer. A külső háttérben egy összebombázott város látható, kiálló tornyokkal és megcsontított magas épületekkel. E kép előtt vívott csata nyomai: társzeker s ágyu alkatrészek, fegyverek, török és francia katonák hullái látszanak. Az előtérben balról egy díszesebb, mellette egy kevésbé díszes, de nagyobb, ugyszinte jobbról is egy legdíszesebb, ezek mögött pedig több egyszerűbb, valamennyi török külszint magánhordozó s könnyen összeszedhető sátor áll. A legdíszesebb sátor előtt egy alacsony pamlag s előtte két párnás zsámoly áll. A sátrak közt különféle rendű és rangu török katonák sürögnek-forognak, sütnék, főznek. A fegyverek piramidba állítják. Egyáltalán a szin egy pihenő tábor imponáns képét tünteti elő.

Basa (a pamlagon ül és esibukoz.) *1-ső bayadér, 2-dik bayadér* (midkettlen kobozzal kezükben, a basa előtt tánczolja énekelnek.)
1. Eunuch. (balról a díszes sátor előtt ül.)
2. Eunuch. (a nagyobb sátor előtt ül.) *Testőr-tiszt, katonák, trombitások, Eunuchok, szolgálk.*
1. bayadér.)
2. bayadér.) együtt

Bájjal teli a levegő.
 Illatárt terjeszt rét s mező:
 Kéjt és gyönyört sutlog fű, fa,
 Szép ország, szép, a francia!

Mámort s bódító szerelmet,
 Csak két szép vidék teremhet;
 A kékos Bosporus partja,
 S a francia szöke Szajna!

Basa. (kezevel int.) Elég, kis madarak. Foglaljalatok
 Helyet s csevegjétek. — —
 Ma vig vagyok. —

1. bayad. (bókol.) Hatalmas ur — (az egyik zsámolyra ül.)

2. bayad. (bókol.) Kegyed határtalan — (a másik zsámolyra ül.)

Basa. Annak, hogy vig vagyok nagy oka van...

A győzelem előttem megszokott,
 Sőt mondhatnám mindennapos dolog.
 Annak, hogy öt falut perzseltem fel,
 S hogy két várost foglaltam könnyen el:
 Idegeneimre alig van befolyása,
 Szokott dolog, mint szegénynek a kása.
 Amde ma oly zsákmányra bukkanék,
 Minőt zsákmány közt nem találtam még
 A hárem terméi nem adtanak.
 Meg nyughelyet bájosabb alaknak.

1. bayad. A szép királyleány!

2. bayad. Mit, szép: legszebb!

Basa. Harmatlepte virág!

1. bayad. Neked termelt

Hatalmas ur: joggal letephetéd.

Basa. Nem tepett még ilyet basa, se bég!

Első leszek, (innen nagyon vigsgom)

A ki fejedelmi sarj előtt kitarom.

Az edenkert titkos kis ajtaját:

Ily kertnek küszöbét nem lepte át

Eddig királyleány.

2. bayad. Nincs is reája

Náladnál érdemesb, basák, basája!

Basa. (tetszetősen.) Basák basája? Hm. (2. bayad arcát sim.) Te kis madár,
 Igen sok igazat mondtál te már.
 Basák basája! Hm. Felette jó...
 Minden basák felett uralkodó.
 Ez annyit tesz... No lásd, ezt szere-
 tem.

Eztán mindig csak ez lesz a nevem.

1. bayad A hódító basa!

Basa. Hm... Hódító?

A hódító basa!... no, ez is jó.

2. bayad. Hódíts országokat!

Basa. (tetszősen) Hm!

1. bayad. Népeket!

S mi fő, hódíts — —

Basa. (kiváncs. közbevág.) Ugyan mit?

1. bayad. Sziveket!

Basa. Hm... sziveket?... sikerül-e vajon

A franklány szivét meghódítanom?

2. bayad. A francia király bájos leánya.

Bizvást örül annak, basák, basája.

Ha rád emelheti a szemeit.

Basa. Gondoljátok?

2. bayad. Biztosan

1. bayad. Hidd el? hidd!

Basa. No lám, nem ok nélkül derült kedé-
 lyem.

2. bayad. (felre) De ritka nap!

Basa. Alahra még megérem,

Hogy tánczra perdülök.

1. bayad. (felre) Adná az ég.

(folytatása következik.)

felügyelő, az izraelita egyház képviselőjében dr. *Venetianer Lajos* rabbi stb.

Kévéssel nyolcz óra után megerkezett a kaszinó küldöttségével az ünnepelt, kit a jelenlevők zajos és szünni nem akaró eljenzessel fogadtak.

Ez alatt az egész társaság asztalhoz ült és azután feltaláltak a fenyés menut, mely a következőkből állott:

Fogas, mártással.
Vesepecsenye körözve, mártással.
Sült liba. Sült csirke.
Vegyes saláta.
Almasretes, Turoretes.
Dinnye, Vegyes gyümölcs.
Fagyalt.
Különféle sajtok.
Bor és sör.

Az első fogás után felállt *Illek Vincze* hangsúlyozván, hogy nemzeti szokás szerint éves közben beszédnek kell lenni és a midőn az iránta tanúsított tiszteletet előbb megköszöni, nem mulaszthatja el, hogy föl ne tekintsen oda, a hová az egész nemzet áhitattal és lelkesedéssel tekint, Magyarország atyára, (a jelenlevők felállnak) a haza első emberére a királyra, kerve a Mindenhatót, hogy böles uralkodónkat és elete társát a felséges királynét a haza és a nemzet felvirágzására sokáig eltesse, (Orjási eljenzés).

Ezután *Csepessényi Béla* a kaszinó érdeműs elnöke emelkedett fel és lelkes szavakkal ecsetelte az ünnepelt érdemeit. Szavait azzal kezdte, hogy *Illek Vincze* érdemeit senki sem tudja ugy megbírálni, mint mi, a *Ferencz József* lovagrendet az ünnepelt a tanügy és a közügyek terén szerzett érdemeinek elismerésül kapta, a mely ügyeket ő egész életén át a legnagyobb buzgalommal szorgálta és előmozdította. Ugy mondja tovább 35 év előtt Ujpest nemet volt és hogy ma csak igen elvetve akadunk a nemetságra, abban az oroszlaursz *Illek Vincze* illeti.

Ő létesítette itt Ujpesten az első iskolát, az ő érdeme, hogy diszes templomunk van és hogy a kath. egyház ugy felvirágozott. A tanügyterén immár másodszer lett kiténtve, 2 év előtt az arany érdemkeresztet kapta, most pedig a *Ferencz József* lovagrendet kapta. Ha végig tekintünk — ugy folytatja beszédét — a váci egyház mintegy 600 lelkesze közzé, akkor a püspökön kívül egyet sem találunk, a ki oly magas kitüntetésben részesült volna, mint ő.

Jó modoraval mindenkit megnyer, nemes tetteinek és jótékony cselekedeteinek egész halmazát tudná elsorolni, de ezeket mindnyájan ismerjük, ezért vitta ki magának azt a végtelen szeretetet, a melylyel mindnyájan körülveszük. Poharát a legifjabb lovagra, a község érdemes plebanosára és a kaszinó lelkes tagjára üríti, (Nagy eljenzés.)

Utána *Kovács Nagy Lajos dr.* gondnok-sági tag állt fel és szép szavakkal szintén *Illek Vincze*nek a tanügy terén szerzett érdemeit ecsetelte.

Azután *Greizinger István* polg. isk. igazgató szólalt fel. Ugy kezdte toszját, hogy a legtöbb ember a történelem lapján keresi beszéle tárgyat, de ő az elethől merítette. Egy szegény, de szorgalmas ujpesti fin történetet mondta el, a ki kitűnően végezte a polg. fiuiskola négy osztályát, szegény özvegy anyja lehen, a szegény gyermek, hogy kenyeret keressen a vakációban a kőművesekhez ment dolgozni és így a napszámok inasává lett, de *Illek Vincze* könyörületes szive pártfogásba vette a szegény fiut és közbenjárásával lehetővé tette a szegény fiunak, hogy tanulmányait folytathassa miáltal szebb életpályát tett lehetővé a szegény fiunak alkotni. Poharát a tanítói kar főnökére, vezérére *Illek Vincze*re emeli. A hatásos beszéd nagy tetszést aratott.

Most *Illek Vincze* állt fel és ugyancsak egy találos mesével hasonlította össze a mai kor szellemét, mely oda irányult, hogy a jótétót a közügyekért fáradó embereket szidják, rágalmazzák, de ő látja, hogy a kaszinó és a tanítói kar ellentéte annak a korszellemnek. Ők voltak azok, a kik őt támogatták és munkájában segítették. A kaszinó elnökét, a kaszinó tagjait és a tanítókat élteti (Nagy eljenzés).

Geduly Lajos ev. lelkész szépen beszélt egyháza nevében, ecsetelvén azt, hogy *Illek Vincze* mindig a felekezeti békét táplálta ugy, hogy a felekezetek ma oly szép egyetértésben

vannak egymással, mintha Ujpesten csak egy felekezet léteznék. Poharát *Illek Vincze* egészségére üríti.

Azután *Glígorezku Gusztáv* a távol levő és Graczban találkozott *Schmiedt Richard* üdvözlétet tolmácsolja *Illek Vincze*nek.

Végre *Kolozsváry Gyula* rendőrkapitány a hölgyeket, *Gurányi István* adóügyi jegyző, *Gosztonyi Ferencz* tanító és *Földes Károly* igazgató *Illek Vincze*t ellette.

Vacsora után a fiatalság tánczra perdült, mely a legjobb kedélyhangulatban éjjel utá-nig tartott és ezzel a szép ünnepely véget ért, miatt a legtöbben távoztak.

Vihar a „Kaszinó”-ban.

A kaszinó e hó 7-én (kedden) este sürgős ügyben rendkívüli választmányi ülést hívott egybe. Egyedüli tárgya az ülésnek azon kinos ügy volt, mely e hó 5-én a hajnali órákban a kaszinó helyiségeben lejátszódott. Nevezett napon vig társaság ült a kaszinó nagy termében cigányzene mellett. Ugyanez asztalnál ült *Dezső Lajos* barátjaival. A terem hátsó részében egy asztal mellé telepedett *Kerner Gyula* áll. tanító, *Schröder Béla* díjnokkal és egy ismeretlen szürke ruhás urral, kikhez többen is szegődtek.

Kerner Gyula magához hívta a cigányt, ki azonban valószínűleg ismerte a *paszást*, fanyar kepet vágott és nem ment oda, erre a másutt szerzett bátorsága az inaba szállt és megszokott hősiesség pózzal és herkulési erővel nyakon ragadott egy sörösüveget és ajánlott küldés nélkül a mulató társaság felé repitette. Valamint, hogy neki nem sikerült fel-találni a puskaport és a kormányozható lég-hajót, ugy nem tudta a repülő sörös üveg irányát megszabni. A szomorú sorsra kár-hoztatott sörös üveg irányt tévesztve a kaszinó-nak Böcsből hozatott drága *Luster-jéhez* csapódott és ezer darabra törve hullott a pad-lóra. A társaság fumiálva e provokációt, rövid mulatás után hazafele indult.

Ez az előzménynek a prologja. Most kezdődik ama sajnálatos tény, a melyet kenyetelennek vagyunk a társadalom becsületének megóvásáért regisztrálni.

A hazafele induló társaságot *Kerner Gyula* az ő magaviseletével megdöbentette, a mennyiben a társaság elén haladó *Dezső Lajos* szájából az égő szívtart durván kiűtötte, *Dezső Lajos* hirtelen felhevülésében jól meg-érdemelt *csattanós pofonnal* honorálta e nem várt és mindenkit meglepett inzultust.

Dezső Lajos az ő barátjai csillapítólag körülfogták és az ügyet tárgyalva higgadságra intettek, ez alkalmat *Kerner Gyula* felhasználva, *Dezső Lajos* orozva hátulról kétszer fejbe vágta, *Kerner Gyulát* erre a kaszinó ház-nagya rögtön kintasította.

Rövid idő múlva *Kerner Gyula* ismét visszatért és mintha bocsánatot akart volna kéri, közeledett az ügyet élenken tárgyaló társasághoz és orozva, amikor *Dezső Lajos* társai lefogták, újból feléje ütött. Ez az éppen nem lovagias eljárás annyira felháborította a jelenlevőket, hogy újból kivezettek.

Ez okból a kaszinó összehívta a választ-mányi ülést, melyen bár *Kerner Gyula* előtte való napon beadta lemondását, megis a kö-vetkező határozatot hozta:

Kerner Gyula volt kaszinói tag lemondó levelét oly megjegyzéssel vették tudomásul, hogy a kaszinóban elkövetett botrányos magaviseletéért jegyzőkönyvi rosszalsukat fe-jezik ki és egyuttal határozatba hozatott, hogy *Kerner Gyula* a kaszinó helyiségét többé mint vendég sem lépheti át.

Vegtelen sajnáljuk az esetet, de mint a nyilvánosság órei köteleességünknek ismertük ezt a maga való tényállásban nyilvánoságra hozni, annyival is inkább, miután községünk nyilvános helyein és zártkörű mulatságain ily sajnálatos események már gyakrabban előfordultak. Ezt már azért is a nagy közön-ség tudomására hozzuk, melyet mindnyájan tapasztaltunk, hogy Ujpesten egy zártkörű társaság sportot üz avval, hogy majdnem minden mulatságot — a szerepeket kiosztva — botrányos fellépésükkel mindannyiszor verekedést provokálnak. Ha ezeket gyors or-voslás és a rendőrség erélye folytán a gyöke-reben el nem fojtjuk, ki lehetünk téve annak, hogy bármely lisztességes polgárt az utcán orozva megtámadhatnak. Az ilyenek csak a legsötétebb Afrikában fordulhatnak elő, de

Ujpesten a társadalmi élet magas színvonala és becsülete ezt tovább nem tűrhetik. Ez alapon kérjük Ujpest összes társadalmi köreit és egyesületeit, hogy a társadalom tisztességének megóvása céljából ezt a metelyhintó kon-kolyt kebelebe soha be ne fogadja, sőt mulat-ságaira és összejöveteleire meg ne hívja, ne-hogy ezek az ismert urak magukviseletével alkalmat adjanak a közvelemenynek arra, hogy minden egyes fényesnek ikerkező mulat-ságból plamazse legyen.

Heti tájékoztató.

Szeptember 30 nap.

12. vasarnap. *Ottília*, Szolimán szultán be-vonulása Budavarrába 1529.

13. hétfő. *Amát pk.* Arabi pasa legyőzete-se Tel-elkebirnél 1882.

14. kedd. *7 felmagasztalása*, Oroszország békekötése Törökországgal Drinápolyban 1729.

15. szerda. *Nikoméd*, Az első gőzvasut megnyitása Angolországban 1830.

16. csütörtök. *Eufemia sz.* Kossuth Lajos szül. Monokon 1802.

17. péntek. *Lambert pk.* Gusztáv Adolf svéd kir. győzelme Tilly felett 1631.

18. szombat. *Tamás*, Laube Henrik, német író szül. 1806.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Kralik József* Bndapestről e napokban jegyezte el *Mlady Lajza* kisasz-szonyt Ujpestről.

— **A hivatalos lapból.** A kereskedelm-ügyi miniszter *Eltető Bólat* az ujpesti allami fapari szakiskolához tanárnak nevezte ki.

— **Az ujpesti all. polg. fiuiskolában** és az all. elemi iskolákban most volt a „Veni sancte” es a rendes tanítás megkezdődött. A legszebb reményeket fűzzük a jelen tanévhez, a tani-tás menetét azt hisszük, hogy semmifele baj sem fogja megszakítani, a mit kívánunk is. Kül-lönben azon leszünk, hogy az iskolaügy es tanítás meneteről minél többször értesithes-sük a nagy közönséget, mely a mint tudjuk, érdeklődni fog a haza legszebb ügye, — a tani-tás es iskola ügye iránt.

— **Az allami polgari leányiskola** építkezése gyorsan közelg befejezéséhez. Örömmel jelez-zük, hogy ez intézet oly diszes lesz, miszerint batran merközhetik a főváros diszes es nagy-szerűen felszerelt hasonló intézeteivel.

— **Az ujpesti polgari kör** által mult kedden tartott konfetti-ünnepelylyel, díjtekézzel, trefás előadással és tánczezal egybekötött *hölgyestély* jól sikerült. A vacsorán szép köz-zönseg jelent meg, mely után a fiatalság tánczra kerekedett. A konfetti kedélyes mu-latságot szerzett a jelenlevőknek, a kik csak ugy tarkálottak a sokféle színű konfettitől, mely a diszes világitás mellett jól festett és nem egy esinos kis leányt tett érdekese.

— **Halalozás.** Romlaky Lajos volt f. v. ka-tona ügyoszt. díjnok kedden este 7 óraker 30 éves korában meghalt. Temetése barátai-nak és ismerőseinek nagy részvétel mellett esütörtökön d. u. 5 óraker volt. Aidas es béke hamvaúra!

— **Egy jeltelen sir.** Martonffy Frigyes, a két év előtt elhunyt 47/49-iki honvédőhadnagya es iro jeltelen sirban fekszik az ujpesti teme-tőben. Ujpest hazafias közönsége most a baj-noknak es 48-as idők tanujának diszsimle-ket akar emelni. *Geduly Lajos*, derek evange-likus lelkészünk megkezdte a gyűjtést es a mint a szót kimondta, egy percz alatt szük társasági körben, mindjárt 4 frt. gyűlt össze. Azt hisszük, hogy a gyűjtésből nem fogja ma-gát kivonni Ujpest hazafias közönsége es a diszes sirkő hamar fel lesz állitható.

— **Az ujpesti tanitók es a közsegi előljaró-ság.** Az ujpesti tanitók egyrésze — nem tud-juk, jogosan e? — a közsegi előljaróságot nem ismerik el helyhatósággnak. Ezt onnan tudjuk, hogy a közsegi előljaróság által tan-díjmentesség kieszközlése vegett kiadott bizo-nyítványok közül csak azokat respestálták, a melyeket a felek akkor mutatnak fel, a mikor ő kedvességük nem ballábal keltek fel éjjeli pihenő helyükből; ellenkező esetben a fele-ket vissza utasítják, sőt azt is megteszik, hogy a bizonyítványokat a fél szemre látára össze-teszik. Hogy az efféle épületi dolgok mennyire emelik az előljaróság tekintélyét, arra reá mu-tatunk felesleges. Mäskülönben, ha kívánja az előljaróság, konkrét esetekkel szivesen szol-gálunk.

— **Uj iparostanoncziskola.** A szekes főváros tanácsa az angyalföldi iskolában új iparos tanoncziskolát nyitott. Ezen iskolához a Hungária-uton és ezen felül Ujpest fele fekvő gyárakban vagy műhelyekben dolgozó inasok tartoznak. Az iparoslanonczok beiratása f. évi szeptember hó 12-én d. e. 8—11 óráig és 13-án este 5—7 óráig fog eszközölni. A rendes tanítás f. évi szeptember hó 15-én d. u. 5 órakor kezdődik. A tanítás mindig *hétfőn szerdán és pénteken* 5 órától 7 óráig és *vasárnap* d. e. 8 órától 12 óráig lesz.

— **Nagyobb csempeszet Ujpesten.** Mint bennünket értesítettek, Ujpest közszeg fogyasztási jövedelmének kárára páratlan rafineriával üzött csempeszetnek jöttek nyomára. Sajnáljuk, hogy a közszeg egyik nagyobb kereskedő czége az, melynek javára a csempeszet történt s a mely czegnek kétségen felül első sorban része van a tiltott cselekményben. *Lóvy Herman és fiai* ez a kereskedő czeg, mely nem átalja hirnevét, kereskedői tisztességét kapzsóságának feláldozni. A piszkos esetnek a története különben a következő. Mintegy három hete *Kuöpfler Izrael* helybeli kereskedő és egyben fuvarosnak *Kuöpfler Kálmán* nevű kocsisa naponta behajtott a helybeli Egyedi-fele szeszgyárba s ott *Groszmann Lázár*, Budapest külső váci-uti kiskereskedő nevére egy-egy hordó, mintegy 260—280 litert tartalmazó szeszt rendelt meg, azt átvette, a kocsijára felrakta és a helyett, hogy *Groszmann Lázár* külső váci-uti kiskereskedőhöz szállította volna, fordult egyet a közszeg utcáiban, míg nem a *Lóvy Herman és fiai* Árpád-uti nagykereskedése előtt állt meg s ott a hordó szeszt hűségesen átszolgáltatta. A szeszt a kereskedésben szepen átvették, azt elárúsították, de az érte járó fogyasztási adót a közszegi penztarba be nem fizettek, sőt azt, hogy szeszt kaptak, be sem jelentették. Azonban az a régi közmondás, hogy: »addig jár a korsó a kútra míg eltörik« ezuttal is bevált. Feltűnt ugyanis, hogy az a külső váci-uti kiskereskedő a saját szükségletére napról-napra 260—280 liter szeszt vásárol. Megfigyelték hát a kocsi s arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy a szeszszel felített hordók naponta a *Lóvy Herman és fiai* fűszerkereskedésbe vándorolnak.

Maga *Lindt János* közszegi bíró volt az, a ki a kocsi s a kereskedő személyzetét tetten érte. A szemben levő vendéglő-helyiségből szemlélte, a mint világos nappal, egész nyugodtan rakott le *Kuöpfler Kálmán* a kocsirol két hordót s azokat a kereskedésbe vitte. A közszegi bírónak most már nem volt mit kényszer, a kereskedésben termelt s a kocsi kérdőre vonta, a ki megszeppenve nyomban bevalotta, hogy már több ízben (?) szállított szeszt az egyedi-gyárból ehhez hasonló módon a *Lóvy Hermann és fiai* kereskedő-czegnek. A bíró a hordókat elkobozta s a jövedeki kihágás megtorlása iránti lépéseket meg is tette, annál is inkább, mert *Groszmann Lázár* külső váci-uti kiskereskedő is megvalotta, hogy az Egyedi gyártól szeszt soha sem vett, ellenben vásárolt ő maga is a *Lóvy Hermann és fiai* czégtől 50—60 litert egyszermászor, a mikor kis forgalmu üzletében szeszre szüksége volt.

A mint illetékes forrásból értesülünk, a *Lóvy Hermann és fiai* czegnek ezen csempeszetből kifolyólag felette nagy bírságot kellene fizetnie, mit ha vonakodnak megfizetni, az ügyet az előjáróság a büntetőura tereli s a szeszszitaloknak elárúsítására vonatkozó engedélyt a czégtől egyszer es mindenkorra meg fogja vonatni. E csunya eset felderítése körül dícséret illeti *Holl Jenő* kerületi penzügyőri biztost es *Voszty Ferencz* helybeli penzügyőri szemlést, mint a kik előzekenyen becsajították rendelkezésre a szükséges adatokat es szivesen működtek közre *Lindt* bíróval az iparszerűleg üzött csempeszet teleplezése tekintetében, másrészt megrovandónak találjuk a fogyasztási adóhivatali személyzetet bánomisszerű magatartásáért, melyet a jelen eset loginkább igazol es szomorúnak tartjuk azt, hogy a mikor valamely jelentékenyebb csempeszet kiderítéséről van szó, ott magának a közszegi bírónak kell közreműködnie.

— **A becsületügy,** mely *Dezső Lajos* es *Kerner Gyula* közt felmerült *Dezső Lajos* részéről, a párbaj-szabályok értelmében a közvélemény teljes kielégítésére befejeztetett.

— **Az »Ujpesti polgári kör«** 1897. évi október hó 3-án vasárnap összes helyiségeiben díjkezes-, világposta- es táncszal összekötött szüreti ünnepélyt rendez. Vendégek szívesen láttatnak. A szüreti ünnepély kezdete delután 4 órakor. Belépti díj 1 korona kedvezőtlen idő esetén a szüreti ünnepély október hó 10-én tartatik meg.

— **Az első ujpesti »Nandor« munkásbetegsegélyző es temetkezési egylet.** 1897 évi szeptember 19-én vasárnap *Lilium- es Lőrinczi-utca* sarkan levő *Gerzabek-fele* vendéglőben szüretelési ünnepélyt tart. Kezdete delután 4 órakor. Személyjegy előre váltva 30 kr., a penztárnál 40 kr. A tiszta jövedelem részint az egylet penztára, részint az egylet árvapénztára javára fordittatik. Felfűzések közönséggel fogadtatnak es hírlapilag fognak nyugtáztatni.

— **Az ujonczok** e hó 25-én tartandó mulatsága iránt, melynek *Boda Aladár* a katonai ügyosztály vezetője a v. dnöke, szeleskörű érdeklődés mutatkozik. A »*Goldstein Szám*« előadás próbái már nagyon jól mennek minelfogva előre jelezhetjük, hogy a közönség ez alkalommal sokat fog kacagani. Tánccsozokban sem lesz hiány, mert amaz ujonczok, kik kénytelenek lesznek Ujpesttől egy időre bucsút venni, utójára még jól meg fogják tan-czoltatni az ujpesti leányokat.

— **A mi közbiztonsági viszonyaink.** Minden ember arra a szomorú meggyőződésre jutott, hogy közbiztonsági viszonyaink most sokkal rosszabbak, mint azelőtt, a mikor a közönség közbiztonságát a közszeg védte. Azt kell hinni, hogy az államrendőrség azért jött ki Ujpestre, hogy az adófizető polgárokat egy másik adóval terheljék meg, a melynek hivatalos kifejezése a »*penybírságolás*« mert, ez a sok betörés, lopás es erekedés fenyes bizonyítékot nyújt arról, hogy a rendőrség nagyon közömbösen teljesíti valódi hivatását, a *közbiztonság megvédését*. Sőt a betörők már annyira vakmerők, hogy a kapitányság közelében is feltörtek a multkor egy boltot es nem fog soká tartani, mikor magából a kapitánysági hivataiból is el fognak mindent lopni. A mint a közvéleményből kivesszük, számos ujpesti polgár egy memorandumot fog felterjeszteni a belügyminiszterhez, hogy a most divó szomorú állapotokat szüntesse be minél előbb, mert különben nem kernek az államrendőrségtől.

— **Betörés elleni biztosítás.** A betörés elleni biztosítás napról-napra nagyobb teret hódít magának es annak czelszerű volta napról-napra jobban igazoltatik. Ezért a »*Hazai általános biztosító társaság*« Ujpesten is szervezett egy főügynökséget es annak vezetésével *Schwartz Jakabot* (Ujpest, lilium-utca 9) bizta meg. Tehát áruaktarak es mindenemű kereskedelmi üzletek, ékszeres, óra- es disznaruüzletek biztosítása ügyében nevezetthez kell fordulni.

— **A rakospalotai cigányok harcza.** Fenyes cigánytársaság állott kedden másodizben már a pestvidéki kir. törvényszek előtt két jeles cigányfamólia, a Kozák es Barna nemzetség, régóta hadiában állottak egymással. Rákospalota határan tanyáztak es nem egyszer tüztek össze egymással. A veszekedésnek főoka két fiatal cigányasszonynak feltékenykedése volt. A Kozák *Józseffel* együttelő *Lore Borbála*, egy gyönyörű, fekete szemű, 22 éves kártyavető cigányianv azzal gyanusította Barna Marit, hogy ennek *Pista* nevű öthonapos fia *Korák Józseftől* származott. A mult év márcziusában azutan kenyertörsére került a dolog. Este 10 óra tájban *Kozák Samu*, *Kozák József*, *Kozák Mihály*, *Csorba György*, *Lore Borbála*, özv. *Kozák Józsefné* es *Csorba Anna*, (a ki azóta meghalt) kessel-baltával betörték az öreg *Barna József* házába, megtamadták *Barna Marit*, agyba-töbe vertek, a karján levő kis fiának pedig behasították a fejet, hogy az menten meghalt. Így kerültek néhány hóval ezelőtt hatan a vádlottak padjára, szándékos emberöléssel, súlyos testi sertséssel, magánlak megsertsésével es vagyonrongálással vádolva. A pestvidéki kir. törvényszek akkor *Kozák Samut*, *Kozák Józsefet* es *Kozák Mihályt* 3—3 évi, *Lore Borbálat* 10-hónapi, *Csorba Györgyöt* es özv. *Kozák Józsefnét* 7—7 hónapi börtönrre ítélte. A kir. ítélőtábla azonban az eljárást megsemmisítette, mert nem vizsgálták meg a vádlottak elmebeli állapotát. Így került ma ujból tárgyalásra a dolog, a melynek

folyamán *Rónay Kamill* elnök az orvosi vélemény alapján konstataálta, hogy a vádlottak közül egyik sem szenved elmezavarban. *Rakovszky István* kir. alügyész vádbeszéde es a védők meghallgatása után a törvényszek ugyanazt az ítéletet hozta, a melyet első ízben, azzal a különbséggel, hogy a büntetés megkezdése a mai naptól számítandó, a három évre elíteltnek pedig egy évet kitöltöttnek vesz. Az ítélet ellen ugy a kir. ügyész, mint a vádlottak felebbezték.

Szerkesztői üzenetek.

E. J. Jezvin. A küldeményt rendeltetési helyére juttattam. Szombaton este utazott. Köszöni.

Károlynak. A levelet kaptuk, legközelebb válaszolok. Fdvözet!

Fiatal kisasszonynak. A virágnyelvet már elfelejtették, de azt hisszük, hogy a tormavirágnak valami csipős jelentősége lesz.

Z. N. urnak Nem kell a dolgot még jobban elmesésíteni, mert a mint hallottuk legközelebb amugy is több rendbeli athelyezés történik.

Közvélemény. A közleményt arra való tekintettel fogadtuk el, mert közügy es számos előklő polgár aláírásával küldetett be. Igaza van, a közvélemény előtt a sajtónak mindig meg kell halajolni.

4454. sz.
k. i. 97.

Ujpest közszeg előjárói

Árverési hirdetmény.

Ujpest közszeg előjárósága közhírre teszi, hogy a közszeg tulajdonát képező helypenzszedési jog nyilvános árverés utján **fi év október 1-től számított 3 egymást követő évre bérbe adatik.**

Az árveres határidejéül **folyó évi szeptember hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája Ujpest közszegházához kitűztetik.**

Kikiáltási ár **8631 forint**, mint eddig fizetett bérösszeg. Árverezni szandekozók az árverés megkezdése előtt tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpenzben vagy ovadekképes értékekben letenni.

Részletes feltételek az árverés határnapjáig a közszegházánál a közig. jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, az árverést megelőző nap **déli 12 órájáig**, a melyek megfelelő banatpenzel latandók el. A beerkezőt ajánlatok az árverés megkezdése előtt fognak felbontatni.

Megjegyeztetik, hogy a helypenz'arszabály most lett módosítva s az körülbelül a szekesfővárosban ervényben levő arszabalyzatnak felel meg.

Ugyanekkor lesz a piacztéren fekvő közszegi mazsa es mázsaház bérletének árverése is, a melynek a kikiáltási ár az eddig fizetett bérösszeg **501 frt**, a banatpenz itt is 10%, részletes feltételek a közig. jegyzői irodában tekinthetők meg.

Ujpesten, 1897. évi szeptember hó 10-én.
A közszegi előjáróság.

Szt. István gyógyszertár

Szerényi Kázmér

Ujpest, Árpád-ut 25-ik szám.

Ajánlom közvetlen forrásból beszerzett, kintünő minőségűnek elismert következő eredeti delvideki boraimat:

Malaga Sect	V-da de Adolfo
Medicinal-Malaga	Rithoagen
Lacrimae Christi	Malaga
Madeira old	Gamboa Hermanos
Port-Cabinet	Jéuz de la Froutera
Port-White	F-lli Platamone &
Sherry-Pale	Co. Trapain.
Marsala	G. E. Vinardi & Co.
Vermouth	Turin.

Ezen orvosságként iható es pecsenyeborok nálam egész es fel palaczkokban eredeti áron 4—1 kaphatók.

Hirdetések és nyiltterek

olcsó díjazás mellett felvételnek e lap kiadóhivatalában, Arpád-ut 20. szám alatt.

A telefon-hirmondó

a leggyorsabb hírszolgáltató, reggel $\frac{1}{2}$ 10 órától esti $\frac{1}{2}$ 11 óráig a legújabb híreket közli. Minden **szenzációs hirt** riadójel előz meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt tizedmásodpercnyi pontossággal. Összes állomásain az **operaházi, népszínházi** előadások és **házihangversenyek** után **katona- és cigányzenekar** is hallható.

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előfizetéseket elfogad és felvilágosítást ad **Ladányi Emil** vezérfelügyelő, váczi-ut 8. sz.

1-17

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3-5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Arpád ut 3. szám.

52